

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Írástelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasáboz petisor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Alakítsunk ipari szövetkezeteket!

Társuljunk! Ez a mai kor jelszava. „Több ember többet lát, többet tud“, régen szálló igévé vált. És mégis idegenkedünk attól, hogy vállvetve egymáson segítsünk és rajtunk is segítve legyünk.

Kisiparosaink nyögnek a megélhetés terhes gondjai alatt, de összedugott kézzel várják az új Megváltót, ki a gazdasági válság megoldását keresztül viszi. E munkában edzett erős kezek pedig nem arra valók, hogy összedugják őket. A munka acélozta meg izmaikat, használják fel a munkára.

A kisipar megöleje a gyáripár, mondják. Ez nem áll egészen. A kisiparost károsítja ugyan, de a nemzetre, mint egészre, hasznos a gyáripár, sőt a kisiparos is felveheti vele szemben a harcát. Persze nem konkurrálhat egy kisiparos sem egymagában a legszerűsebb eszközökkel működő gyárral sem, de ha a kisiparosok összeállanak, egy phallanxot képeznek, fölvehetik a harcot és övék lesz a győzelem.

Minden iparág alkalmas arra, hogy a vele igazán foglalkozóknak tisztas megélhetést nyújtson, ha komolyan akarnak és szeretnek is dolgozni, sőt alkalmas arra is, hogy tőkét gyűjtsenek. De minthogy egy ember, különösen pedig a kisiparos kevés anyagi erővel rendelkezik, társulásra kénytelen.

Megfoghatatlan és érthetetlen az a nem-bánomság, hogy mindenik csak panaszkodik, csak sóhajt és azt az időt óhajtja vissza, mikor még gép nem volt; de az orvoslásról nem gondolkodik. Vállvetve dolgozva, szövetkezve, egybegyűjtve a szétforgácsolt anyagi és fizikai erőket, lehet csak boldogulnia a kisiparosnak. Ezt azonban csak ipari szövetkezetek alakításával érhetik el.

A kis embernek nincs hitele, hiábavaló a takarékpénztár rá nézve; azonban ha pl. valamely ipari szövetkezet kész árukat ugyszólván jelzálogul leköt, akármelyik takarékpénztár kinyitja szekrényét, hogy új anyag beszerzésére előlegezen. Az egyes nem viheti zálogba a pár eszmát, mit elkészített, és várnia kell, míg megveszik, hogy pénzt lássa, nem is szólva munka-

dijáról, pedig talán kenyérre kellene. A szövetkezetben azonban ez másképp van. Az egyes, ha elkészítette áruját, elviszi a szövetkezetbe, ott megkapja az anyag árát, megkapja munkadíjának egy részét, mely ma egyedül célravezető.

Takarékpénztáraink nem-e így gazdálkodnak? Leszámítolják a benyújtott váltót és giró-jukkal ellátva ők is leszámítolják, hogy több, nagyobb forgalmat csináljanak.

Társuljunk, szövetkezzünk minden téren. Siessünk, míg gazdasági romlásunk végveszélyrel nem fenyeget. A maradiságnak félre kell állnia, nincs itt kerékkötőre szükség, annál is inkább, mert nem új dologról van szó, hanem olyasmiről, mi régen szó-beszéd tárgyát képezi városunkban is.

Megtörtént az első lépés városunk iparjának fejlesztése érdekében, a pénzügyek is megtették a magukét, most iparosainkon van a sor. Remélhető, ők sem akarnak hátramaradni, mert ebből első sorban is csak rajuk háramlik haszon. Alakítsa meg minden iparág az ő szövetkezetét!

Valószínű, hogy pénzügyeink sem vonják meg támogatásukat, hogy céljukat elősegítsék, mert hiszen érdekeik azonosak. A magán ember és a város, távolabbi vonatkozásaiban pedig a haza jólétének előmozdítása.

Ne rettegjen senki a csipkelődéstől, ne legyen senki kishitű. Csak egy hazai példát említek. Midőn néhány év előtt Kaposvárott megalapították a kalaposok az ő szövetkezetüket, akkor sokan a fejüket csóválták; ma Kaposvárott 4 iparágban van szövetkezet és mind virul.

Kövezték volna-e ott is a példát, ha célszerűnek, jónak nem találták volna? Bizonyosan nem!

Előre!

V.

Földmivéleési érdekek.

Lapunk egy barátjától kapjuk a következő érdekes fejtegetést:

„Ha valaki azt kérdezné tőlünk, hogy mely időpontban lenne reánk nézve a legelőnyösebb az önálló vámtérlet megalkotása, erre nézve azt kell mondanunk, hogy

Lelkemen át a gondolat
Lágy szellőként suhan.
Be jó, be jó a nyugalom.
Be jó, hogy este van.

Borsody Béla.

A gyerekek.

Írta: SZALAY LAJOS.

Egy érzékeny, tragikus történetet akartam leírni, s szokásom szerint fel s alá járva az esti szürkület mellett a szobákban keresztül-kasul, átgondoltam az egész dolgot, hogy és miként kellene azt megírni.

Valamelyik lapban azt olvastam, hogy egy régi ismerősöm s jó barátom, egy volt katonatiszt fejbe lötte magát, s egy fiatal szép asszonyt s egy kis hét éves s egy alig egy éves gyermeket hagyott hátra. Az öngyilkosság oka ismeretlen, — mint a lapok írják — s annál feltűnőbb, hogy az illető X. Y. valamikor főhadnagy volt, elvégezte mint katonatiszt a jogot, akkor kilépett, rövid idő múlva megszerezte az ügyvédi oklevelet, s mint ilyen nősült meg, elvette a régi ideálját s mint volt generálisának, egy gazdag mágnásnak, a jogügyi tanácsosa a lehető legjobb anyagi viszonyok között élt. — s a családi élete a legboldogabb volt.

Ennyit írtak az újságok, de én tovább fűztem a gondolataimat. Előtte állt a délczeg, magas főhadnagy, a ki egyike volt nemesak az ezred, hanem az egész armádia legkitűnőbb vívóinak, a ki csupa tréfából felemelte az embert székestül együtt, s kinyújtott karral tartotta egy egész perczig a levegőben, a kiről tisztársai azt mesélték, hogy az egész katonai tudomány a kisujjában van, a ki úgy tudott a nők körül forgolódni, hogy valamennyi szerelmes lett belé, s a ki a tegfidelisebb czimbora volt, s kitartott a legmegveszekedettebb mulatságon is, s ő czipelte haza az elázott társakat.

akkor, ha földmivéleési ügyünk annyira kifejlődött, miként képes lesz a versenyt fölvenni és piacot hódítani Ausztria határain túl.

Mert ipart teremteni rögtön lehet, mihelyt fölállítottuk az önálló vámtérletet és védvámokkal terheljük az osztrák iparcikkek behozatalát, lehetetlen elképzelniük, hogy az ausztriai tőke és szakértelem meg nem mozdulna s át nem jönne hozzánk. Mert elképzelhetetlen, hogy az ausztriai gyárosok hajlandók lennének elveszteni egy olyan nagy ipari piacot, mint Magyarország. Valamint az is elképzelhetetlen, hogy ők annyival olcsóbban adhassák áruikat, mint a mennyi vámot fizetnének a határon. Így tehát a helyes ipari politika folyományaként csak az lehetne, hogy az osztrák gyárak átjöhessenek Magyarországra. Így tehát Magyarország egyszerre megteremthetné iparát, a melyre olyan régen vágyódott. Azt is megengedjük, hogy a földmivéleési érdek is annyiban istápolva lenne, hogy a fogyasztók száma itt az országban szaporodva, nyersterményeinkből nem kellene eladni ennyivel többet a külföldön. Amde a közvagyonosodásnak, egy állam gazdagságának alapját a kivétel képezi. Az az ország nem gazdagodó képes, a mely ország nem termel kivételre, hanem az ipari és földmivéleési fogyasztás egyensúlyban tartja egymást. Ezt, mint látjuk, elérhetőnek hamorosan az önálló vámtérlet folytán. Mert több mint bizonyos, hogy az ausztriai ipari tőke átszivárogná hozzánk.

De nekünk ilyen önálló vámtérletből jóformán annyi hasznunk sem lenne, mint a közös vámtérleten. Eppen ezért a helyes közgazdasági politika alapját, a mi adott viszonyaink között, csakis az képezheti, hogy első sorban törekszünk olyan ipart teremteni, mely a hazai ipari szükségletet minden tekintetben kielégíti.

Ezt pedig megcsinálhatjuk a közös vámtérleten belül is. Már körülbelül ott tartunk, hogy ipari szükségleteinket kétharmadrészben hazai gyártmányokkal képesek vagyunk fedezni. Reményünk van arra is, hogy azon helyes ipari politika alapján, a melyet csak az imént vetettünk meg, képesek leszünk elérni azt, hogy összes ipari szükségletünk hazai gyártmányokkal fedezhető legyen.

Ugyanis eddig kizárólag a gyáripárt támogattuk állami segélyvel és kedvezményekkel. Az igaz, hogy gyáripárunk nem volt, de másrésztől az is igaz, hogy a gyáripári szükségletek mellett legtöbb pénzt szoktunk fizetni a külföldnek kézműipari cikkekért. Miért is a kézműipar támogatása épp olyan fontos, mint a gyáripár megteremtése. Ennek következtében az ipari kedvezményeket kiterjesztették a kézmű iparra, a kisiparra is. Ez alapon biztosan remélhető, hogy a hazai kézműipar nem-sokára a fejlettségnek oly magas fokára jut, hogy képes lesz a hazai közönség kézműipari szükségletét ellátni. Ekkor a közös vámtérlet mellett elérjük azt, hogy Ausztriába több nyersterményt fogunk szállítani, mint a mennyi ipari cikket onnét hozunk. Ekkor Ausztriára nézve teljesen értéktelen, sőt káros lesz a közös vámtérlet. Mert azt sehol és soha meg nem parancsolhatja nekünk senki, hogy ipari szükségleteinket ne itthon, hanem

Egy igazi zseniális ember volt, a kinek a legnagyobb jövőt jósolta mindenki, a ki a mellett maga volt a gyengédség és szerénység, s soha egy rossz szóval meg nem bántott senkit.

Minden jókedve mellett is volt valami buskomorság az arcában, de azt kevesen tudták, hogy mitől van ez, a legtöbb azt hitte, a sok tanulás, a komoly gondolkodás és munka hagyta azokat a nyomokat az arcán.

Még magam is legényember voltam, s hozzá szerelmes és vőlegény, mikor Vas Feri — nevezük így, a név egy is mellékes — azt mondja sörözés közben, a mint egyedül ültünk törzsasztalunknál:

— Könnyű neked s valamennyi civílnök, ha megszerettek egy leányt s az is szeret benneteket, megkértek s elveszitek. De meg is bántam, hogy nem mentem civíli pályára!

— Csak nem vagy szerelmes? Végre ha az is vagy, te is épp úgy elveheted ideáloz tárgyát, mint mi komisz civílek.

— Igen, ha az a menykő kauzió nem volna! — mondá dühösen az asztalra ütve.

— Hm! az bizony, nálatok tisztelnél baj, ha az nincs, de hát én a te helyedben segítenék magamon!

— Hogyan? Talán megkérjem ő Felségét, hogy engedje el a kauziót? Az sem érne semmit, a gázi kevés egy családot eltartani.

— Nem úgy értem! Mindenki azt mondja rólad, hogy zseniális ember vagy, nos, hát mutasd meg, végezd el a jogot, tedd le az ügyvédi vizsgát. — akkor azután nem kell kauzió sem, s mint ügyvéd megélhetsz tisztességesen a jövedelmedből családostul együtt.

Vas Feri erre azt mondta, köszönöm a tanácsot, majd megmondom a dolgot.

Azután ritkábban találkoztunk, én is elfelejtettem az egész dolgot — mikor Vas Feri egyszer csak áthelyeztette magát Budapestre, s pár év múlva hallottam,

TÁRCZA.**Be jó, hogy este van . . .**

Be jó megint, hogy este van.
Hogy elborúl, leszáll
A szárnyával elfed, eltakar
Mindent az éj homály.

Be jó a esend, az éji esend
E némaság ölén
Pihelve, oh! magamat oly
Nyugodtnak érzem én.

Hideg, rideg kint a világ.
Szomorú, elhagyott.
Szárny ágon a harmat is
Dérré, jéggé fagyott

Fel, fel kel a vihar, bezúg
Üvöltő szárnyakon
Erdőt, mezőt, lepelt borít
Völgyeken, halmokon.

Fehér lepelt, légy hó lepelt.
Ám zúgjon a vihar,
Megnyugtogat engem, felvidít
Egy méla, röpke dal.

Szárnyára vesz a merengés.
Elringat esőndesen.
Egő kályhám vigasztaló
Dalt dúdolgat nekem.

Mig feleségem rám hajol.
Gyöngéden átölel.
A boldogságban gondtalan
Kéjjel merülök el.

Ausztriában szerezzük be. Viszont a magyar nyersterményeket tőlünk Ausztria olcsóbban szállíthatja, mint más honnan Amde ha most Ausztria felbontja a vámszövet-séget, mi ott állunk, hogy igen is fedezni tudjuk ipari szükségleteinket hazai gyártmányokkal. De nem leszünk képesek eladni mezőgazdasági terményeink fölöslegét, mert ehhez az kell, hogy a mi mezőgazdasági terményeink a világpiacokon keresettek legyenek.

Mindebből következik, hogy minálunk önálló vámterületről, gazdagodásról mindaddig szó sem lehet, a meddig csak földművelésünk és állattenyésztésünk el nem éri a világpiaczi versenyképességet. Nincs is fontosabb tereza nálunk, mint a földművelésügy.

Nincs foganatja nálunk az agrárius és merkantilista jelszavaknak, mert nálunk egyrészt az ipar és kereskedelem, másrészt a nyerstermelés nem mint versenytársak állanak egymással szemben. A földművelés és állattenyésztés a kiindulási pont nálunk a közgazdaság terén. A kereskedelem nálunk csak a földművelésre támaszkodhatik, mert csak nyerstermény kivételünk van. Ha nem ápoljuk a földművelési érdekeket és nem segítjük elő azt, hogy a földművelő minél több hasznot hozzon ki földjéből, úgy utjat vágjuk az ipar és kereskedelem boldogulásának is.

Amint indult a költségvetés fölötti vita, az elhangzott beszédekből konstatálható, hogy immár az egész országgyűlés pártkülönbség nélkül abban a véleményben van, hogy csakugyan a legfőbb érdek a földművelési ügyek ápolása. Különösen azoknak a termelési ágaknak művelése, a melyekből az eddigi észleletek szerint legtöbb kivételre számíthatunk. Ezek különösen a lótenyésztés, a vágó marha és sertésenyésztés és a gabonafélék. Érdekes szakbeszédet hallottunk különösen a lótenyésztésről, a magyar lovak keresett árucikké az egész föld kereségén. Ujabbán jelentékeny a kivételünk a selyemből, évenként több mint négy millió forint ára nyers selymet viszünk ki a világpiacra. Amde ez az eredmény jelentéktelenné törpül, ha meggondoljuk, hogy selyemvégekben és selyemruházatban több mint harminczkét millió korona értékű árut hozunk be a külföldről. A mi viszonyaink pedig oly kedvezők, hogy selyemszükségleteinket hazai termeléssel bőven fedezni tudnók. Majdnem ugyanilyen a viszony a bőrparterén, tőlünk ugyan évenként több millió értékű nyers bőrt visznek ki, de háromszor annyi feldolgozott bőrt hoznak be hozzánk.

Részletekbe becsátkozni nem akartunk, csak ezen példák nyomán konstatálni kívánjuk azt, hogy önálló vámterületről és általános gazdagodásunkról mindaddig szó sem lehet a míg földművelésügyünk a világpiaczi versenyképességgel nem fog bírni. A mi gazdagodásunk alapja majdnem kizárólag a földművelésben keresendő.

A polgári olvasókör közgyűlése.

A helybeli polgári olvasókör, e folyton izmosodó, fejlődő és tevékeny kulturális intézményünk, melynek működését a társadalom minden rétege élénk érdeklődéssel kíséri, f. hó 17-én tartotta évi rendes közgyűlését.

A szép számban megjelent tagok éber figyelemmel kísérték a mult évi munkálkodásra vonatkozó jelentést, mely elég szép sikerekről ad számot.

A közgyűlést Varga Lajos alelnök vezette, talpraesett üdvözlő beszéddel nyitva meg a gyűlést; majd a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Csernay Dániel jegyző olvasta fel a választmány jelentését a mult évi működésről.

A gondosan kidolgozott jelentés bevezető szavaiban általánosságban jelzi az olvasókör haladását, majd így folytatja:

„Zárszámadásunkból kitűnik, hogy azon költség-előirányzat kereteit, melyet egy évvel ezelőtt a t. közgyűlés elé kitűzött — úgy bevételi, mint kiadási tételeiben betartottuk, s a körnek házépítési kötvényekbe fektetett adósságát ez évben is sikerült 1000 koronával törlesztenünk s 500 koronát felszerelésre fordítanunk s így 1500 koronával növelnünk a kör vagyonát.

Es így elértük azt, hogy az olvasókörnek eredetileg 30000 koronát kitevő adósságokból ma már 6060 korona törlesztve lévén, a hátralékos 23940 korona rendes körülmények között akkor, mikor tiszta vagyonunk már most 22124 korona 75 fillért tesz ki, minden nagyobb megerőltetés nélkül törleszhető lesz s e mellett módjában lesz a körnek gondoskodni tagjainak még eddig némely tekintetben nélkülözött kényelméről is.

hogy ott hagyta a katonai pályát, már mint kapitány, s két évvel ezelőtt olvastam a lapokban, hogy Vas Feri budapesti ügyvéd nőül vette Hatos Irén kisasszonyt. egy dunántúli városból.

Akkor nyilott fel a szemem. Hisz Vas Feri sokat járt Hatosékhoz, s a fess Irén egyike volt azoknak, a kiket a csinos főhadnagy mulattatni szokott a bálókban, sétatereken és a jégen.

Azt is tudtam, hogy a Jukker Irén nagysám abban az időben, mikor a fenti szóbeszéd történt sörözés közben köztünk, eltűnt egy időre a városból, s hónapok mulva nagyon rossz színben került vissza a szülei házhoz, azt mesélték róla, hogy valami rokonját ment meglátogatni, ott megbetegedett, s hónapokig ágyban fekvő beteg volt.

A mult évben meg, mikor Budapesten fent jártam, a véletlen összehozott bennünket, Vas Ferivel az utcán, a mint ő éppen feleségével sétált.

Egy gyönyörű kis fiú volt velük, olyan öt-hat éves, szakasztott masa a Ferinek testalkatban, de a szeme, szája, orra, egészen a feleségéé.

Egy közeli kávéháza tértünk be, s mikor hallottam, hogy a kis fiu papának mamának szállítja Vas Ferit s a feleségét, kérdőleg néztem Ferire.

— Ugy fogadtuk örökbe, szegény kis árva fiú volt, sem apja, sem anyja nem volt! — válaszolt néma kérdésemre Feri barátom — az asszony meg lesütötte szemét, s irult-pirult.

Kérdeztem, hogyan megy a sorsa, azt mondta Feri nagyszerűen, a volt generálisa, a gazdag magnás, megtette jogtanácsosává, az ügyvédi iroda is kezd virágozni — szóval selyem volna az élet, ha gyakori fejjöresök nem kinoznák.

Azt is mondta még, hogy a generálisa penzióba ment, — pedig még fiatal ember, alig mult ötven éves, s most az is itt él Budapesten, és gyakori vendég náluk.

Szellemi életünk illusztrálására — mint legmegkapóbb bizonyítékot — társas összefüggéseinket említjük fel.

Kulturintézmény vagyunk — főcélunk a közművelődés terjesztése; és ennek legfőbb eszközének tartjuk a társas összefüggéseket.

Ezért rendezük a férfi-estélyeket, — melyeknek mindegyikén 100-nál többen jöttek össze a rimaszombati társadalom minden rétegéből; — és merjük állítani, hogy ez estélyek minden tekintetben sikerültek; — melyeket itt láttunk és ha társadalmunk azon osztályai a jövőben sem vonják el magukat ilyen estélyeinkből — nem lesz nagyon messze a jövő, mikor megszűnik az a társadalmi széttagoltság, melynek fája szívvel még mindig szemtanúi vagyunk.

Ellenségek közé hasztalanul emelünk korlátokat, — mert a korlátot keresztül is megdöböljük egymást, a békés szomszédok pedig közös udvaron és békességben elférnek és megélnék.

Es mert ez így van, merjük állítani, hogy ha azok a gyűlöletes korlátok ledőlnek, a társadalmunk különböző rétegében élő egyének sokkal több tisztelettel fognak egymáshoz közeledni.

E célt munkálják összefüggéseink — s hogy e cél érdekében felemelt szavunk a közönség körében visszhangra talált, egy másik bizonyosága, — sőt talán nagyobb bizonyosága ez évi bálunk, melyen társadalmunk legegyszerűbb elemei mellett ott találtuk legkiválóbbjainkat is.

Nem mondjuk ezzel, hogy itt az arany korszak, de állítjuk, hogy egy jobb jövő útjára tértünk.

Kulturális céljaink megvalósítására rendeztünk mulatságokat, ünnepélyeket, két színelőadást, egy felolvasást: a hazafias lelkesedés és nemzeti eszme szövegének magasan fellobogott márczius 15-iki ünnepélyünkön s egy magasztos szent eszmét szolgált olvasókörünk, midőn a kaszinóval együttesen megünnepeltük a „Szózat“ halhatatlan költője születésének évszázados ünnepét.

Ezután kegyelettel emlékezve meg az elhunytakról, referál a jótékony adományokról, melyek a kört jelentékenyen támogatták és pedig:

„Rábely Miklós 100 koronával. Szabó József, olvasókörünk ez érdemekben dus tagja 100 koronával, Roszik Andrásné 100 koronával, Rónay Gyula 40 koronával, mint önkéntes adományokkal gyarapították pénztárunkat s Konyha Géza ur 2 drb., Tóth József 1 drb., Szabó Károlyné 2 drb., Tóth Pál 1 darab házépítési kötvényeit adták vissza a házalap javára. — Mindezen jótékony adományok jegyzőkönyveinkben lettek megörökítve s az adományozók nevei érdemkönyvünkbe iktatva.“

A jelentést a közgyűlés tudomásul vette, s egyhangú lelkesedéssel hozzájárult a választmány azon javaslatához, hogy Józsa Antal kir. tanfelügyelő és Törköly József áll. elemi isk. igazgató a polg. olvasókör tiszteletbeli tagjává választassanak.

A mult évi zárszámadást 5551 korona 41 fillér bevétellel s 232 korona 63 fillér készpénz maradvány egyenleggel ugyanennyi kiadással, továbbá az 1901-ik évi költség-előirányzatot, melynek bevétele és kiadása 5520 koronában van megállapítva, jóváhagyta és elfogadta a közgyűlés. A kiadásban 1200 korona törlesztésre, s 150 korona maradvány van feltüntetve.

A tisztségviselői kar megválasztása egyhangú lelkesedéssel történt. Elnökké: id. Rábely Miklóst, alelnökké: Varga Lajost, jegyzővé: Csernay Dánielt, pénztárnokká: Rónay Gyulát, ügyészsé: dr. Cziner Miksát, háznagygyá: Istók Józsefet választották.

A választmány tagjaiul pedig következőket választották: id. Badinyi Gyula, id. Balázs József, Benyó Béla, Bodor László, Czinke István, id. Csapó János, ifj. Csapó János, Csapó Lajos, Cseh István, Eszényi Gyula, ifj. Gaskó János, ifj. Glaufl Pál, dr. Kármán Aladár, Kathona Géza, Kohuth Lajos, dr. Kovács László, Kovács István, Králik Béla, László János, Lévay István, Matócsy Pál, dr. Ráóssy Gyula, Schulhof Pál, Soós Ferencz építész, Soós Gyula, Szabó János Kriston, Szabó József pénztáros, Szabó József adópénztáros, Szabó József mészáros, Tomay Alajos, Tóth Péter, Váry János, Varga István, dr. Veres Samu, Vozáry Samu, dr. Zehery István.

A közgyűlés a vezető alelnök lelkes éltetése közben ért véget.

Sürgős dolgom volt, kénytelen voltam bucsut venni barátomtól s feleségétől, s azóta sem hallottam semmi hírt róluk.

Most azután azt olvastam, hogy a boldog család-apa fejbe lötte magát!

Megfoghatatlan dolog volt előttem, s órák hosszáig tépelődtem azon, vajjon mi vihette ezt az embert az öngyilkosságra?

Nem tudtam sehogy sem eligazodni a dolgon. Elvette a régi ideálját, gondnélküli életük volt, a megmondhatlan szerelem gyümölcse, a kis fiu velük van, s a házasság szintén meghozta a maga gyümölcsét, mi lehetett hát az oka öngyilkosságának?

Nem tudtam a magam eszével más magyarázatot adni a dolognak, minthogy tulságosan megerőltette magát a sok tanulásban, fejjöresökről már ezelőtt egy évvel panaszkodott legutolsó találkozásunk alkalmával s talán ily állapotban követte el a szörnyű tettet.

Ebben a megoldásban már meg is nyugodtam s ennek az értelmében akartam valami szentimentális színezettel megírni az egész históriát.

Igen ám, csak hogy mikor tollat, tintát s papírt vettem elő, oda jött hozzám a két kis fiam, hogy rajzoljak Lajosnak és Árpádnak olyan házat, amelyiknek a kéménye füstölög, s rajzoljam le nekik a Csipusz kutyát úgy, hogy ez a farka, ez a teste, itt van a négy lába, itt meg a feje, füle, orra meg a szája, azután meséljem el nekik a szabó bácsit, aki százat ütött egy csapásra.

Oda telepelelt mind a két gyerek az ölembé, mit volt tenni, kellett házat, kutyát rajzolni, mesét mondani, a tárczacikk írása meg abba maradt a gyerekekkel való mulatozás miatt.

Néhány hét mult el azóta, de a fejben készen levő tárczacikk csak nem jutott papírra, nem volt meg ehhez a tárgyhoz kellő hangulatom, a gyerekek kizavartak belőle.

Pénzintézeteink.

A helybeli pénzintézetek évi forgalmáról és az üzleti eredményről az évi közgyűlésen számolnak be a részvényeseknek. Az első volt ez idén a közgyűlés tartásában a Gömörmezei takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaság, melynek részvényesei szép számmal gyűltek össze f. hó 16-án az intézet helyiségében.

Az alapszabályokban előirt minden kelléknek megfelelő közgyűlés elnökévé egyhangulag Ragályi Gézat választották, ki a gyűlést szép szavakkal nyitotta meg, s konstatálta a határozatképességet. A jegyzői tollat Dr. Szeless Ödön vitte, s ugyan ő terjesztette elő az igazgatóság jelentését az 1900 ik üzleti évről. E szerint:

A pénztári forgalom: Bevétel: 2.771.461 kor. 43 fill. Kiadás: 2.760.524 kor. 34 fill. Összesen: 5.531.985 kor. 77 fill. A váltók, előlegek, jelzálogkölcsönök és betétek forgalmának részletezése után az igazgatóság a felügyelő bizottsággal együttesen előterjeszti, hogy a 9663 kor. 92 fillérből a szükséges levonások után 2758 kor. 3 fill. csatoltassék az ezzel már 15347 kor. 28 fillérré növekedett tartalékalaphoz, s részvényenként 4 korona osztalék fizetessék ki.

A felügyelő bizottság jelentését Jurasko Jakab elnök terjesztette elő, s a közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelőség előterjesztéséhez hozzájárult, részükre a felmentvényt megadta s Meszlényi Zoltán és Boczkó Dániel felszólalása után az igazgatóságnak, felügyelőségnek, napi biztosoknak és a tisztviselőknek elismerést és köszönetet szavazott.

Ezután az igazgatóság újalakítása következett. A szavazatszedő bizottságot élén Jurasko Jakabbal kiküldte az elnök, s a megejtett szavazás szerint az igazgatóság tagjaivá választották: Benyó László, Dr. Cziner Miksa, Dr. Fodor Béla, id. Glaufl Pál, Dr. Kármán Aladár, Kubinyi Bertalan, Kubinyi Ferencz, báró Luzénszky Henrik, Ragályi Géza, Szemann Endre, Sztójkovits Emil.

A mindvégig sima lefolyású közgyűlés végén Ragályi Géza elnököt, ki a gyűlést tapintatosan vezette, lelkesen megéljenzették.

A rimaszombati takarékpénztár 39-ik évi üzleti jelentése és zárszámadása már kikerült a sajtó alól, s a f. hó 26-án tartandó közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

A takarékpénztárnál a pénztári forgalom volt: Készpénz 1900. jan. 1 én 43644 kor. 52 fill. Bevétel az év folyamán: 10.792.189 kor. 34 fill. Összesen 10.835.833 kor. 86 fill. Kifizetések: 10.786.459 kor. 15 fill. s készpénz maradvány 1900. december 31-én 49374 korona 71 fillér.

Az 1900-ik év üzleteredménye: 93815 kor. 48 fill. s a mult évi maradvánnyal 4081 kor. 78 fillért hozzáadva: 97897 kor. 26 fill. áll rendelkezésre, melyből a leírások, jótékony adományok, 44 korona részvényenkinti osztalék stb. levonása után a póttartaléknak 28000 koronával való szaporítása van tervbe véve.

A közgyűlésről jövő számunkban referálunk

A gömörmezei nép- és iparbank közgyűlését másnap 27-én tartja, s ekkor terjeszti be az igazgatóság és felügyelőség az 1900-ik üzleti évről szóló számadást és jelentéseket. Itt az igazgatóságból Percz Samu kilépett, s az ő helye, valamint a kisorsolt Dr. Ráóssy Gyula és Ethely Frigyesé lesz választás utján betöltendő.

A „gömörmezei nép- és iparbank“-nál a pénztári forgalom ez volt: Összes bevétel 4280662 korona 35 fillér, a kiadás 4271125 korona 56 fillér. Összesen: 8551787 korona 91 fillér. Az összeforgalom pedig: 12367343 korona 08 fillér.

Az elmúlt évi tiszta nyereség 40071 korona 48 fillér, ebből a levonások (jutalmazások, jótékonyezél, nyugdíjalap stb.) után 30000 korona (részvényenként 10 korona) osztalékként fizetetik ki, s a tartaléktőkét 4000 koronával emelik.

Hirek- és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

A napokban azután egy barátomtól levelet kaptam, aki azt írja, hogy emlékszem-e még a Vas Ferire, szegény főbelötte magát, mert rájött, hogy a felesége viszonyt folytatott a volt generálisával, a gazdag magnás években keresztül már azaltal az idő alatt is, mig Vas Feri Budapesten mint katonatiszt a jogi tanulmányokkal foglalkozott, s Hatos Irént éveken keresztül csak hébe-hóba látta. A generálissal folytatott viszonyának még leány korában gyümölcse is lett, a gyerek Budapesten volt kosztba adva, de pár héttel ezelőtt meghalt, s akkor az asszony a fájdalom behatása alatt, hogy egyik gyermekét elvesztette, valahogy elárulta magát: Vas Feri meg a helyett, hogy a feleségét meg a generálist lötte volna agyon, fejbe durrantotta önmagát — a számár.

Elmelázok a levél fölött, a fejem zúg, ha előttem volna az az asszony, aki egy ily derék embert az ő romlottságával a halálba küldött, talán le tudnám szűrni. Mi tette ezt az asszonyt ily romlottá, hogy egy ember mellett, aki érte küzdött, s akit ő is szeretett, akivel mint fiatal leány elkarhozott, hogy egy ilyen ember mellett odadobta magát egy gazdag magnásnak — aki apja lehetne! — Vagy talán az első romlás, ha még oly ideális viszony következménye is, magával hozza a további romlottságot, s azt kell okozni mindenért, a ki az első romlást előidézte?

A két gyerek közé keveredett egy harmadik — a kinek az apja nem Vas Feri volt, s ez okozta a másik két gyermek apjának a halálát.

Ide jön hozzám a két kis fiam, Lajos a baloldalon, Árpád a jobboldalon igyekszik az ölembé mászni, s váltig kiabálják: ne írjon már olyan sokat a papa!

Szegény Vas Feri, ha a harmadik gyerek is papának szólíthatta volna, az se feküdne ma egy-egy öl mélyen a föld alatt.

A rozsnói székeskáptalan kitüntetése. Szép ünnepély folyt le e hó 10-én Rozsnón. E napon nyújtotta át *Ivánkovits* János püspök székeskáptalanának azon szép jelvényt, melylyel ő Felsőre a magyar kereszténység kilencszázados fennállása alkalmából a megyés püspök előterjesztésére a rozsnói káptalan tagjait kitüntette. A káptalan ugyanis mindez ideig nélkülözte az olyan jelvényeket, melyekkel a magyarországi káptalanok leg többje már régóta bír, azért a püspök még a mult év folyamán felterjesztést intézett az apostoli királyhoz, mint a magyar katolikus egyház legfelsőbb kegyurához, hogy egy ilyen jelvényt hordozásán a rozsnói egyházmegye érdemeiben gazdag káptalanának is megengedje. A legfelsőbb elhatározás és engedély folytán a bíboros hercegprímás és a vallásügyi miniszteriummal folytatott tárgyalások után végre elkészült a jelvény, mely mint tisztán hazai gyártmány, gyönyörű kiállításával valóan dicséretére válik honi iparunknak és díszes tanúbizonysága a megyés püspök finom műzisének. A keskeny szegélyű zöld szalagon viselendő jelvény kereszt alakú kalász- és tölgylevelű sugarakkal díszítve s fölötte a szent korona művészies kivitelű domborművével. A jelvény középet elfoglaló sík mellő oldalán az egyházmegye védőszentjének, Nep Szent Jánosnak gyönyörű kivitelű képe látható XIII Leo pápa köriratával, hátsó lapja pedig I. Ferenc József apostoli királyunk nevének kezdő betűit tünteti elő *Ivánkovits* János püspök köriratával. A jelvény átadása a püspöki széklakban történt s az ünnepségre a főpásztor udvari papságával és a káptalan tagjai teljes díszben jelentek meg. A püspök remek beszéd kíséretében nyújtotta át a jelvényeket, mire *Podhraczký* István dr. nagypópst meg hatott szavakkal válaszolt, tolmácsolva a káptalanak az apostoli szentszék és a trón iránti hűségét, valamint köszönetét a főpásztor gondos figyelméért. Az ünnepélyt ugyancsak a püspök palotájában díszes lakoma követte, melyen a káptalan és papságon kívül a város előkelőségei is részt vettek. Felköszöntéseket mondtak: a püspök az apostoli királyra, mint a jelvény adományozójára, *Podhraczký* dr. nagypópst a főpásztorra és *Pösch Dezső* dr. városi t. főorvos a káptalanra.

Eljegyzés. *Omais* János tanár, Nagy-Rőczen, eljegyezte *Tombor* Melánia kisasszonyt, *Tombor* László gyógyszerész leányát, Nagy-Bittsén.

Pánszlávizmussal vádolta Nagyrőcze városát *Janics* Imre nyitrai országgyűlési képviselő, a t. Házban mult héten tartott beszédében; mondván, hogy: „Turócz-szt-Márton és Nagyrőcze iskolái még mai nap is valóságos fészkei a pánszlávizmusnak.“ (L. „Magyarország“ 40. sz.) Erre csak az a megjegyzésünk, hogy a képviselő úr rossz forrásból merítette információit Nagyrőczére nézve, Turócz-szt-Mártonról nem szólunk, mert az ottani viszonyokat nem ismerjük; de Nagyrőczen éppen az utóbbi időben teljesen magyarra változott minden tanítélet, amennyiben az óvodától kezdve a felső kereskedelmi iskoláig mind valamennyi *államiv* lett, tehát ezekben a szellem és tanítási nyelv csakis magyar lehet, minthogy az is úgy halljuk különben, hogy *Janics* képviselő urnak módjában lesz tévedését helyreigazítani, mert erre — a helyes adatok közlése mellett — illetékes helyről felkérte.

Új körorvos. A dr. Kósa-Schopper nyilvános jelleggel felruházott rozsnói kórház igazgatója dr. *Ruber* Józsefnek a Körös, Berzete, Rudna, Nadabula, Belér, Csuesom, Kis- és Nagyveszverés, Henckő, Alsó-Sajó és Nagy-Hnyilecz községek körorvosi állásáról történt lemondása folytán megüresedett állásra folyó hó 15-én egyhangulag dr. *Hajcsi* Sándort választották meg.

Meghívó. A nögyesület estélyére szóló meghívók már elkészültek s jórészt szét is küldettek. Külső kiállításuk is csinos és izléses. De még csinosabb az a hatalmas névsor, mely a város és megye aranyifjúságát sorolja fel a táncolni vágyó szépek biztatásául és a siker biztos zálogául! Alább közöljük a meghívót egész terjedelmében azon megjegyzéssel, és a rendezőbizottság nevében intézett kéréssel, hogy azok, a kik bármily tévedésből a meghívót még nem kapták kézhez és hozzá igényt tartanak, sziveskedjenek a nögyesület elnökségéhez fordulni kérelmükkel. Ime a meghívó és a rendezőbizottság névsora: „Meghívó a Rimaszombat és vidéke jótékony nögyelet által f. 1901. évi márczius hó 2-án Rimaszombatban a „Három Rózsa“ vendéglő nagytermében táncmulatsággal egybekötött zártkörű dominó-estélyre. Kezdeté este 9 órakor. Belépti-díj 3 korona. — *Rendező-bizottság:* Báró Babarczy Géza, Dr. Baksay Dezső, Baksay József, Bárdossy Miklós, Báthory László, Ifj. Benkár Pál, Bornemisza Elemér, Dr. Dienes Gyula, Diószeghy Dezső, Dráskóczy István, Dráskóczy Viktor, Fekete Pál, Feledy Ferencz, Fodor Zoltán, Dr. Fornét Gyula, Forberger Andor, Dr. Fülöp Dezső, Fáy Antal, Fáy Manó, Fábry Zoltán, Ifj. Glaufer Pál, Glaufer István, Gundelfinger Elemér, Gundelfinger József, Hamaliár Lajos, Hámos Béla, Hámos József, Hízsnay Béla, Ifj. Hevessy László, Hevessy Béla, Hevessy Péter, Hevessy József, Hevessy Elemér, Dr. Hódinka Tivadár, Hubay Béla, Illés Ödön, Istók Zoltán, Dr. Institoris Endre, Jankovich Otó, Joób Győző, Jekkel-falussy István, Kern Rezső, Kossuth László, Komáromy Barna, Komáromy István, Kolbenheyer Gyula, Kubinyi László, Kubinyi János, Ifj. Kubinyi Géza, Kubinyi Zoltán, Ifj. Kubinyi Ferencz, Lehoczký Márton, Lengyel Iván, Liszka Károly, Liszka Viktor, Liszkay Béla, Ifj. Lokcsánszky Lajos, Lofesányi Dezső, Lovass Arpád, Langhoffer Viktor, Lossonezy Kálmán, Maurer Oszkár, Mariássy István, Markó Aladár, Makray Aladár, Makray Jenő, Molitoris Zoltán, Madarassy István, Dr. Mihalik Dezső, Majtán Arnold, Dr. Mészáros István, Márkus Aurél, Nagy Pál, Báró Nyáry László, Okolicsányi Agoston, Okolicsányi Ferencz, Okolicsányi János, Prékopa Rezső, Pazar Miklós, Pappszász József, Porubszky Imre, Dr. Radvánszky György, Ragályi István, Remenyik Aladár, Sárkány Boldizsár, Sipos Kálmán, Simko Gusztáv, Soldos Béla, Soldos Elemér, Stelkovich István, Szabó Elemér, Szabó Nándor, Szakall Kálmán, Szakall Miklós, Szelezky Arpád, Szentmiklóssy Antal, Dr. Szontagh Sándor, Ifj. Szontagh Zoltán, Tóssy István, Törkölly László, Ifj. Törkölly József, Ifj. Tómesányi László, Uthy Kálmán, Vajda László, Vajda István, Vall József, Velez Ferencz, Vozáry Béla.“

Vasutasok mulatsága. A bánrévei vasuti állomás tisztikara f. hó 16-ikán fényesen sikerült mulatságot rendezett, melyen a fülek-miskolczi és feled-tiszolczi

vonat több vasuti tisztviselője családjával együtt megjelent és kitünően mulatott. A szép mulatság fényét emelte az is, hogy *Sztankovics* üzletvezetőhelyettes is részt vett azon. A vasutasok kedélyes mulatsága a reggeli órákban ért véget.

Adóhivatali ellenőr Rozsnón. A rozsnói m. kir. adóhivatalnál üresedésben volt ellenőri állásra a m. kir. pénzügyminiszter Rónay Gyulát nevezte ki, illetve helyezte át Rozsnóra T. mes-Rékásról.

Batyubál. A rimaszombati polgári olvasókör f. hó 24-én, vasárnap este tartja meg szokásos batyubálját. A kibocsátott aláírási iven már eddig is szép számmal jelentkeztek, s így remélhető, hogy ez idén is kedélyes, pompás mulatságban lesz részük a jelenlevőknek.

Siket-néma intézet Jolsván. A magyarországi siket-néma intézmény száz éves jubileuma alkalmából, siket-néma intézetet óhajt a miniszterium Jolsván felállítani.

Végzetes halállal mult ki *Terley* István nyug. pénzügyi szemlést f. hó 14-én; ez a szerencsétlen szívbeteg ember irnoki minőségben volt alkalmazva Sütő István ügyvédi irodájában Rimaszombatban, folyó hó 13-án beleesett a trágyagödörbe, a honnan 2 óra mulva húzták ki; másnap kiszenvedett.

Halálos végű verekedés. Klenócson a farsangvégi napok ugyancsak mozgalmasak, s mint halljuk, egymást érik a verekedések, melyek hol könnyű, hol súlyos sérüléssel végződnek, sőt egy tragikus végű verekedés is volt e napokban. Folyó hó 10-én ugyanis egy lakodalomban vígan volt a násznép, s a lagzis ház előtt két jól becsipelt legény civakodott. Az egyik elvette a másik kalapját s nem akarta visszaadni, erre a kalapjától megfosztott legény bátyjához: Lászka Pálhoz fordult segítségért, mivel együtt aztán a kikapós és kötekedő Kuresikkal dulakodni kezdtek. Ez utóbbi a Hrivnyák nevű gazdánál szolgáló bátyjához: Kuresik Andrásához fordult segítségért a dulakodók ellenében, s Kuresik András fejcséjét magához véve, a civakodás színhelyére sietett, s ott Lászka Pált egy jól irányzott ütessel úgy fejbe vágta, hogy annak koponyája kettérepedt s a helyszínen vértől boritva összeesett. A szerencsétlenül járt 22 éves legény még egy hétig élt s folyó hó 18-án nagy kínok között kiszenvedett. A klenóczi előjáróság az esetet bejelentette a bíróságnak, mely folyó hó 19-én a törvényszéki boncolást elrendelte. Ennek során kitünt, hogy a fejszével ejtett hatalmas vágás föltétlenül halálos volt. A boncolás után a tragikus véget ért legényt nagy részvét mellett eltemették.

Táncmulatság Tornallyán. A tornallyai izr. nögyelet f. hó 19-én a „Fehér ló“ szállodában fényesen sikerült táncmulatságot rendezett saját pénztára javára. Az első négyest 50, a másodikat 36 pár táncolta. Az estély tiszta jövedelme 160 korona volt.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati anyakönyvi hivatal kimutatása szerint városunkban 1901. január havában született összesen 19 gyermek, leány 8, fiú 11, ebből halva született 2 leány. — Házasságot kötött: Szabó István és Mihaleczky Katalin egyvállásuk. Meghaltak: Ifj. Maczek János 11 éves, *Malatinszky József 60 éves, *Krepinsky Béla 5 hónapos, *Bohó Gyula 9 hónapos, *Galdik Pál 31 éves, özv. Kovács Ferenczné 86 éves, *Kovács István 11 hónapos, Siroki Gergelyné 31 éves, özv. Dobák Jánosné 71 éves, Kondek Józsefné 62 éves, *Belló István 34 éves, Sancel Ferencz 18 éves, Lászkos Margit 6 hónapos, Györy Józsefné 55 éves, Majorosy Gábor 2 hónapos, *Santer Pálné 75 éves, *Eseghy Elemér 30 éves, Gees Istvánné 52 éves, Ferencz István 11 hónapos, Káposztás Ferencz 51 éves, özv. Sisák Jánosné 84 éves, Lecsó Irén 16 hónapos, özv. Klemba Pálné 71 éves, Terella Etelka 15 éves, Mispál Erzsébet 2 hónapos, *Széman Julianna 4 hónapos. A *-gal jelöltek a gümörm. közkórházban haltak meg.

Országos tornaverseny. A kultuszminiszteriumban már megkezdtek az idei országos ifjúsági tornaverseny előmunkálatait. A verseny folyó év tavaszán, a pünkösdi ünnepek alatt lesz. A közoktatásügyi miniszter körrendeletben utal az országos versenyek jelentőségére és a verseny ügyeinek intézésére nagy bizottságot alakított, melynek első ülése folyó hó elején volt.

Gömöri lovak Transzvámban. A „Rozsnói Híradó“ ban ezeket olvassuk: „Egyik megyénkbeli föld-birtokos írja nekünk, hogy a vármegye területén szelvényben csatagoló lengyel löcsiszárok az ő pozitív tudomása szerint az angol hadügyminiszterium egyenes megbízásából járnak el. Egy ilyen kiválóan intelligens ügynöktől kapta ezt az értesülést, ki egyenes őszinteséggel fedte fel kiletét s az angol külügyi kormánytól származó teljesen korrekt igazolványokkal van ellátva. Ebből az alkalmából felhívjuk gazdáink figyelmét arra, hogy eladó lóállományuk értékesítésénél lehető legnagyobb árt követeljenek, mert a közvetlen tapasztalat megmutatta, hogy az ilyen ügynökök alig tartanak magasnak bármily nagy árt, s rövid alku után, kifizetik a kért összeget. — A mi lóállományunk ugyanis többnyire kitünő, hát ilyen alkalmat elszalasztani nagy kár volna gazdáinknak.“

Városi tisztviselők vasuti kedvezménye. A kereskedelmi miniszter előterjesztése a minisztertanács megadta a *rendezett tanácsú városok* tisztviselőinek és alkalmazottainak a feláru vasuti menetjegyek váltására jogosító igazolványt, a mi eddig csak az állam, a vármegyék és törvényhatóságok joggal felruházott városok tisztviselőinek és alkalmazottainak adatolt meg.

A nagyőrözei mükedvelők társulata f. hó 16-án rendezett és tánczszal egybekötött estélye fényesen sikerült. A műsor egyes számainak illető szereplők valóban sok ügyességgel, finomsággal adták elő. Különösen *Illés Irén*, *Törkölly László* és *Ginövszky* Ilonka nagymeretben járultak ahhoz a többi jeles szereplővel egyetemben, hogy közönségünk kellemes és emlékezetes szórakozásban részesüljön. Bár a helybeli közönség jelentékeny része, s különösen azok, a kiknek erkölcsi kötelességük a közművelődés czéljaira rendezett estélyt támogatni, távollétükkel tündökölték. Annál nagyobb számmal tisztelt meg bennünket *Tiszolcz*, *Murány*, *Garam*, *Vashegy* és *Ratkó* vidékének közönsége, úgy, hogy az első négyest 36 pár tánczolta s a mulatság világos viraditig pompás jó kebben folyt le. Felülfizettek: Dr. Kürschák József 10, Stefanecok Károly 4, Hritz Lajos 4, Basilidesz János 4, Müller Sándor 2, Adriányi Ernő 2, Simkovicz János 2, Böhler Béla 2, Ferdinándy Jenő 2, Homola András 2, Homola Gyula 2, Michalek László 2, Tomes

Pálné 1-40 Szénássy Béla 1, Velky Jenő 1, Wolff Ede 1 koronát. Fogadják érte a rendezőség hálás köszönetét.

Mükedvelői előadás Tiszolczban. Ezelőtt 10 nappal mükedvelői előadást tartott *Tiszolczon* a magyar közönség lelkes ifjú gárdája, mely olyan jól sikerült, hogy még ma is annak az örömeit élvezni ott lélekben minden magyar ember. Ennek az örömmek utóhangjai gyanánt vettük egyik közreműködőtől a következő áradó sorokat: „Elmult, bár most is tartana! Milyen öröm és lelkesedés dagasztotta kebleinket, midőn itt körülünk üdvözölhetők velünk együtt érző véreinket! . . . Bár most is tartana! Milyen kellemes zene a vendégeket szállító szánkák folytonos dübörgése. Fenn a szinpadon a mükedvelők — nők és férfiak — egymást felváltva gyönyörködve szemlélék — a kortinán keresztül metszett léken át — a terembe tóduló közönséget! Nézzétek, itt jönnek a Batyiak! Hadd lássam; én is, én is! tódulnak a kíváncsiabbak. Jaj mennyien jöttek; mégsem hagy tak magunkra, hangzik a megjegyzés áradata Jaj beh kedvesek ezek a diákok, jegyzi meg egy kipirult bimbóeska. Ni, ni Nagy-Rőcze, Zólyom, Brézó is képviselve van. Csend legyen gyerekek, szól meg egy őzparókás alak s aztán sajnálkozva észleli, hogy feszültségnek semmi foganatja. Tovább folyik a tere-fere mind zajosabban, mind élénkebben. Majd újabb és újabb kipingált alak került a szinpadra az öltöző szobából. Körülfogják, bíralgatják s végre egyhangulag kimondják jó, nagyon jó, szép, nagyon szép, s mikor beteltek nézésével, elvezetik a néző-lékhöz hadd élvezzen. Lenn a teremben ez alatt folyton gyűl a publikum, e közben megharsan a cigánybanda, uccu tánczra kerekedik a mükedvelő trup; hohó, ide már rendezői tekintély kell. Nem sokára megjelenik ő is, silentium! silentium! hangoztatja szokott jelszavát, melyen a próbákon sikert aratott, lecsendesítvén a zajongókat; de az akkor volt, most ez nem használt, hát eselhez folyamodik, oda szól a kortina-húzóhoz: fel a kortinával! Egyszerre szétrebbenek a párok, üres lesz a szinpad. A rendező még egyszer megvizsgálja helyén van-e mindenki és minden s aztán kezdődik a darab . . . Nagy, igen nagy a mi örömünk testvéreink látogatása felett, nemcsak mulatni jöttek ők el hozzánk, nemzeti czélt szolgálunk idejövételükkel, támogatnak, előre mozdítanak, bizdítanak hazafias törekvéseinkben. Így, és csakis így szolgálhatjuk hathatósan azt a szent zászlót, a melyre felekedtünk, azt a szent zászlót — a melyen „Hazádnak rendületlenül, légy hive oh magyar!“ szent ige ragyog. A viszontlátásra szeretett véreink.“

Egészségügyi kimutatás. A vármegye tisztifőorvosának január havi jelentése szerint, az 1901. évi január 1-től január 31-ig terjedő időszakban előfordult fertőző megbetegedés. *Vörheny:* Rozsnó 4, Telgárt 4, Zavadka 14 (megh. 4), Pelsűcz 1 (megh. 1), Putnok 2. *Kanyaró:* Nagy-Rőcze 1, Putnok 5. *Hökhurut:* Rimaszombat 7, Gyubákó 9, Gömörpanyit 11 (megh. 1), Putnok 3. *Roncsoló toroklob:* Jolsva 1, Nyustya 1, Füge 1. *Hasi hagymáz:* Rimaszombat 4 (megh. 1) Jánosi 1, Sajópüspöki 2, Fűrész 1, Klenőcz 13, Nyustya 1, Rimabrézó 1, Tiszolcz 3, Dernő 1, Tamásfalva 1, Alsófalva 1, Alsó-Szuba 5 (megh. 1), Alsó-Vály 1, Imola 1 (megh. 1), Kelemér 1, Méhi 1 (megh. 1), Melléte 1, Putnok 1, Ragály 2 (megh. 1), Zádortfalva 1.

Mükedvelői előadás Kokován. A kokovai iparos-egylet folyó hó 3-án szinelóadással egybekötött táncmulatságot rendezett, mely minden tekintetben kitünően sikerült. Szinrekerült a „Leánykerő“ népszimű egy felvonásban, a melynél mint mint mükedvelők *Mázik* Beláné urnó, *Areszta* Hermin, *Areszta*, Mariska, *Areszta* Berta kisasszonyok, továbbá *Klein* János, *Takács* Géza, *Lipcei* István, és *Mészáros* Mihály urak működtek közre; kik fényes sikert arattak. Különösen pedig *Areszta* Hermin kisasszony és *Klein* János ur éneklük által nagy tapsra keltezték a néző közönséget. A mulatságnál résztvevők közül felülfizettek: *Knöpfler* Károly 5 korona 20 fillért, *Bródy* Bertalan 4 koronát *Hello* J. 3 koronát, *Peck* Henrik 3 koronát, *Goldfinger* Károly 2 korona 4 fillért, *Ferencsik* József 1 korona 40 fillért, *Kohn* József 1 koronát, *Gembiczki* József 1 koronát, *Rasztoczký* István 80 fillért, *Blabla* Károly 60 fillért, *Friedrich* János 60 fillért, *Rottmann* Izidor 40 fillért, *Kis* István 40 fillért, *Brayer* Arpád 40 fillért, *Brayer* Ernő 40 fillért, *Heller* János 40 fillért, *Kuchta* András 40 fillért, *Steiner* Lajos 40 fillért, kiknek mint pártolónknak köszönettel tartozunk. *A rendezőség.*

Hangverseny. Folyó hó 9-én tartatott meg az ózdi tisztikaszinóban a tisztikaszinó pénztára javára a lapunkban már említett „farsangi imflumendzás hangos versengés.“ — A kedvezőtlen időjárás daczára a helybelieken kívül a vidékiek is igen szép számmal jelentek meg. — A hangversenyt reggelig tartó vidám tánc követte. A jótékonyczél érdekében felülfizettek: *Gyürky* 6 korona, *Ábel* 5 korona, dr. *Róth*, *Szkaliczky* és *Bartholi* 4—4 korona, *Wagner* és *Oservenka* 3—3 korona, *Lázár*, *Grózer*, *Lihan*, *Huszth* és *Quoilin* 2—2 korona, *Lesiczky* és *Csomós* urak 1—1 korona.

Nyugtázás. A „rimaszombati polgári olvasókör“ február 2-án tartott táncmulatsága alkalmával történt felülfizetések nyugtázása s elszámolása után vettük tisztt. *Czinke* István ur 4 korona adományát s az elszámolásból — tévedés folytán — kimaradt t. *Kohn* Adolf ur 3 korona adománya, midőn ezen összegek vételét az egylet nevében köszönettel nyugtázom, egyidejűleg nyugtázom a Szilveszter-est alkalmával felülfizetett következő szives adományokat: *Soós* Gyula 3 kor., id. *Rábely* Miklós 2 kor., ifj. *Lévay* István, *Varga* Lajos és *Rischányi* Gyula urak 1—1 korona. — Rimaszombat, 1901. február 18-án. *Rónay* Gyula, pénztárnok.

Nyilvános nyugtázás. Kokován az olvasó és társalgó kör folyó évi január hó 27-én saját könyvtára javára jól sikerült táncmulatságot rendezett, melyen a bevétel volt 156 kor. — fill. Kiadás 84 kor. 26 fill. Tiszta maradvány 71 kor. 74 fill. Ez alkalommal felülfizettek: *T. Knöpfler* Károly ur 8 kor. *Banczik* Sámuel, *Brzak* József és *Neumann* Mór urak 3—3 kor. *Joób* Győző, *Kuchta* András, *Mikola* Aladár, *Novek* Béla, *Spitz* Henrik, *Steiner* Lajos, *Tlapa* József és *Zeidner* Bernát urak 2—2 kor. *Englert* András, *Fux* Jenő, *Goldfinger* Károly, *Peck* Henrik, *Tandlich* Hermann, *Török* Ödön és *Wéber* Ulrik 1—1 kor. Fogadják e nemes szívű adakozók ez uton is a rendezőség hálás köszönetét.

1011.
1901.**Arverési hirdetmény.**

1. Az 1901. évi márczius hó 18 ik napján d. e. 10 órakor Tornallyán, a tornallyai járási főszolgabírói hivatal helyiségében megtartandó önkéntes nyilvános árverésen árverés alá bocsátatik a tornallyai 27 ik sz. tjkönyvben 28. hrsz. a. felvett, Gömör-Kishont t. e. vármegye tulajdonát tevő, s a hiteles mérnöki felmérés szerint 1350 négyszögöl tér mértékűnek kitüntetett belsőség, a rajta található összes épületekkel 16000 korona kikiáltási árban.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a 16000 korona kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 % -át vagyis 16000 koronát készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban az árverező biztos kezébe letenni

4. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt, s a harmadikat 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5%-os kamattal együtt a vármegye alispánja kezébe Rimaszombatba lefizetni, — a bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5. Vevő a megvett ingatlanok tetteles birtokába a vételár kifizetése után lép, s a tulajdon-jognak javára leendő bekebelezése is csak ez időben fog engedélyeztetni.

6. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött határidőben eleget nem tette, az árverés tárgyát szolgáló ingatlanra nézve a tulajdonos vármegyét törvényszerint képviselő alispán által a vevő veszélyére és kárára, bánatpénzének elvesztése mellett új árverés rendelhető el.

7. Vevő köteles az ezen árverésből kifolyó minden bélyeg s egyéb költséget, nem különben az átruházási illetéket is a vételárban való beszámítás nélkül sajátjából viselni.

Rimaszombatban, 1901. évi február hó 12-én.

Boruemisza, alispán.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Kossuth- és Kmetty-utcák sarkán** levő haznak emeleti része, mely öt szoba és mellékhelyiségekből áll és zárt folyosóval is bir, folyó évi **május hó 1-től** bérebe vehető — A feltételek iránt lehet értekezni **Hollósy József** tulajdonossal.

Arverési hirdetmény.

A földművelésügyi m. kir. miniszter ur öngyméltóságának 1900 évi 71862. számú engedélye alapján a Gömörvármegyében fekvő **Pápocs község volt urbéresei** tulajdonát képező erdőben 110—150 éves, 83 darab mocsártölgy és 323 darab csertölgy, azaz összesen 406 darab törzs, mely hivatalos becslés szerint 2359 tömörköbméter tűzifát tartalmaz. **1901. évi márczius hó 18-án** délelőtt 9 órakor Pápocs község házánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen elfog adatni.

A hivatalosan megállapított becsár, egyszersmind kikiáltási ár: 3302 korona 60 fillér, azaz háromezerháromszázkettedik korona 60 fillér, melynek 10% a bánatpénz. Utóajánlatok el nem fogadtatnak. A kihasználás és kiszállítás időtartama 1 év (1901. április 1-től 1902. márczius 31-éig) A részletes árverési és szerződési feltételek a nyustyai m. kir. járási erdőgondnokságnál és Pápocs község előljárásiójánál megtekinthetők.

Pápocon, 1901. évi február hó 15-én.

Kis András, urbéresi, elnök.

Hirdetmény.

1127. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1900. évi 6068. számú végzése következtében **dr. Ráróssy Gyula** ügyvéd által képviselt **Dickmann testvérek** javára **Dub Albert** ellen 992 korona 42 fillér s járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt 2400 koronára becsült lovak, koscsik és gőzmozgonyból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbírósnak V. 335/5. 1900. számú végzése folytán 992 kor. 42 fill. tökéketelés, ennek 1899 évi május hó 1-től járó 5%-os kamatai és eddig összesen 137 kor. 94 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Kokován alperes üvegyárában leendő eszközzésére folyó **1901. évi február hó 25-ik napjának** délelőtti 10 óraja határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1901. február hó 10-én.

Gasko kir. jbir. végrehajtó.

Eladó.

Egy kitérő, 4 lőerejű **gőzmotor**, egészen új, csupán egy esélést végzett, melyhez nem vizsgázott egyéneket is lehet alkalmazni. — Ugyanott egy egészen új **cséplőszekrény** egyszerű tisztítóval és zsákoló művel, teljesen felszerelve, készpénzért jutányos áron azonnal megvehető **Czibur Imre** ügyvédnél **Jolsván**.

3-3

Hirdetmény.

6443. sz. — A rimaszombati királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Terényi J.** budapesti czég végrehajtatonak **Varga Dániel** végrehajtást szenvedő elleni 1040 korona s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. tcz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Jánosi községben fekvő, a jánosi 278. sz. tjkvben foglalt 333 hrszamu nemesi birtokból a B. 4. alatti Varga Dánielt $\frac{1}{36}$ részben megillető jutalékra 786 korona; a jánosi 293. sz. tjkönyvben A. I. 1-14. sorszám alatt foglalt $\frac{1}{4}$ urbéri külső telek és ehhez tartozó urbéri erdő s legelő illetményből a B. 5. 9. alatti Varga Dánielt $\frac{1}{4}$ részben megillető jutalékra 606 korona; a jánosi 292. sz. tjkönyvben A. I. 1-3. sor., 296., 294. és 269. hrzi sz. alatt foglalt beltelek és kertből, és a 296. hrzi számon épült 155/6 sz. alatti házból a B. 10. 14. alatti Varga Dánielt $\frac{1}{2}$ részben megillető jutalékra 2120 korona; és a jánosi 168. sz. tjkvben A. I. 19. sor., 442/a. hrsz. alatt foglalt rétből a B. 11. alatti Varga Dánielt megillető $\frac{1}{8}$ részbeni jutalékra 182 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1901. április hó 17-ik napjának** délelőtti 10 óráját Jánosi községébe, a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 % -át, azaz 78 korona 60 fillér, 60 kor. 60 fill. 212 korona és 18 korona 20 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60 t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkkvi hatóság 1900. december 22-én.

Kovách, kir. törvszéki albiró.

Nyilvános nyugta. A pálfalai dal- és olvasókör által f. évi febr. hó 3-án tartott táncmulatság alkalmával a belépti díjat beküldték: Ruzsáky Gyula és Bódi József 2—2 koronát; továbbá felülfizettek: Tóth István 20 fill. Hízsonyan Bálint 40 fill. Bódi Juliska 20 fill. Kovács Sándor 1 korona, Horovitz Mór 1 kor. 20 fillért. — Szíves adományáikért az egylet nevében készséggel mondunk köszönetet Ifjabb Nagy István és Kovács Ambrus pénztárosok.

Nyilvános számadás. A tornallyai járási ált. ipartestület folyó évi február hó 3-án tartott mulatságán a bevétel volt 215 kor. 10 fill. a kiadás 133 kor. 06 fill.

maradvány 82 kor. 04 fill. a melyhez felülfizetéseikkel hozzájárultak: dr. Király Kálmán 3 kor. 40 fill., dr. Ferderber Jakab 1 kor. 80 fill., dr. Goldblatt Géza 1 kor. 40 fill., Bottlik Andor 2 kor., Neumann Manó 1 kor. 40 fill., Borzy Árpád 80 fill., Millen István 80 fill., Antalffy László 80 fill., Fischer Eliásné 80 fill., Iván Lajos 80 fill., Csaplár Alajos 40 fill., Polgári Julia 40 fill., Kubriczy Ferencz 40 fill., Rácz Mihály 40 fill., Fischer Gyula 40 fillér, Czókoly István 40 fill., Weisz Hermann 40 fill., Fingerlősz János 40 fill., Finkenstein Adolfné 40 fill., Mann Mór 40 fill., Kovács Miklós 40 fill., Kovács Kálmán 40 fill., Belovics Bálint 40 fill., Friedmann Lajos 40 fill., Varga Boldizsár 40 fill., Rottmann Ignác 40 fill., Keleti Jakab 40 fill., Reichmann József 40 fill., Groszmann Ignác 40 fill., Krokovai József 40 fill., Záhonyi Gyula 40 fillér. — Belépti-dijaikat beküldötték: Tornallyay Árpád 2 kor., Zsigmond László 2 kor., Pazár Andor 2 kor., Krokovai Pál 2 kor., öz. Liphay Károlyné 2 kor., Nagy László 2 kor., Glüksthal József 2 kor., Weisz Gábor 2 kor., Szepesi István 2 kor., Fucks Jenő 2 kor., Seps Mihály 2 kor., Weisz Lajos 2 kor., Daray József 1 kor. 60 fill., Borzy András 1 korona 60 fillért, mely jótékonyágért ez uton mond köszönetet a társulat nevében: Istók Pál pénztárnok, Szexy Ödön jegyző.

Szerk. üzenet.

F. P. Beküldött közleménye lapunk zártakor érkezett, köszönjük, de csak jövő számunkban hozhatjuk

Felelős szerkesztő: **RÁBELY MIKLÓS.****Meghívás.**

A Gömörmezei Nép- és Iparbank

részvényesei folyó **1901. évi február hó 27-ik napján** délelőtt 9 órakor a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében tartandó

XXX. évi rendes közgyűlésére

tisztellel meghívatnak.

Tárgyak:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Osztalék megállapítása.
4. A lemondás folytán megüresedett s a kisorsolás útján megüresesendő igazgató-tagsági helyek betöltése.
5. A felügyelő-bizottság és napibiztosok választása.
6. Esetleges indítványok.

Rimaszombat, 1901. február hó 5-én.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Csíz-fürdő községében, szemben a fürdő-épülettel és parkkal, az „arany sas“-hoz czimzett koresma és restauráció épület, tágas kert, szolid és eszinosan épített melléképítményeivel kedvező feltételek mellett örök áron eladó. — Közelebbit **Adler Károly** városi főmérnöknel **Miskolcson**, Kazinczy utca 18. szám. — Fürdőidény ápril—november.

3-3

Meghívás

a rimaszombati takarékpénztár

1901. február hó 26-án

délelőtt 9 órakor saját helyiségében megtartandó

XXXIX. évi

rendes közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Igazg. jelentés az 1900. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
5. A felügyelő-bizottság és napibiztosok megválasztása

Rimaszombat, 1901. február hó 5-én.

Az igazgatóság.

Kiadó bolt.

Rimaszombatban, az Erzsébet téren levő néhai **Kovács Zsigmond-féle** emeletes **háznak földszinti része** (nagy bolt, az udvarban levő lakás és pinze) azonnal **berbe kiadó**, esetleg az egész ház szabad kézből eladó — Bérelni vagy venni szándékozók forduljanak **Rábely Miklós** megbízotthoz.

3-*

Kérem a figyelmeztetésre ügyelni!

KOHN ALBERT fakeskedő
RIMASZOMBAT.

Az építési idény közeledtével van szerencsém a nagyérdemű közönségnek, valamint az építőmester és vállalkozó uraknak a régi, már közel 20 éve fennálló, **jóval nagyobbított és dusan felszerelt faraktáramat** becses figyelmébe ajánlani; egyszersmind van szerencsém értesíteni, hogy az általánosan elismert legjobb minőségű **szihlai faanyagot** vétel útján megszereztem; ezen vásárlással azon helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vevőimnek a **legjobb minőségű anyaggal** szolgálhatok.

Amidőn t. vevőközönségemnek a velem szemben tanusított pártfogást megköszönöm, kérem a jövőre nézve is nagybecsű támogatását, előre is **legpontosabb és legjutányosabb** kiszolgálást biztosítva.

Teljes tisztelettel

KOHN ALBERT.**FIGYELMEZTETÉS!**

Tévedések és félreértések kikerülése czéljából indítva érzem magamat a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy az **Andrássy-uton levő, közel 20 év óta változatlanul fennálló, jóhírnevű faraktáram** nem azonos a legújabban létesített **társas-czéggel**, melynek egyik **hasonnevű** tagja tulajdonképen **Kohn Adolf** ur, a „zöldfai“ vendéglős.

Teljes tisztelettel

KOHN ALBERT.

3-*

Rimaszombatban, az **Andrássy-uton** a vasutnál.